

Huidige situatie maatregelen inkomende passagiers

Om instroom van mensen die mogelijk COVID-19 bij zich dragen in Nederland zoveel mogelijk te beperken en mogelijke verspreiding van COVID-19 via de luchtvaart te voorkomen, heeft het kabinet de volgende maatregelen genomen:

- De toegangsvoorwaarden voor personen die naar Nederland willen reizen zijn verscherpt (EU-inreisverbod). Het gaat om een inperking voor alle niet noodzakelijke reizen van personen vanuit derde landen naar Europa. Deze zijn ingesteld tot 15 juni.
- Omdat het EU-inreisverbod niet geldt voor de BES-eilanden is voor reizigers vanuit risicogebieden naar de BES-eilanden een vliegverbod ingesteld.
- Reizigers uit hoog-risicogebieden wordt dringend geadviseerd om 14 dagen in thuisquarantaine te gaan;
- Reizigers uit hoog-risicogebieden moeten een gezondheidsverklaring invullen;
- Voor vliegverkeer vanuit hoog risicogebieden geldt de verplichting tot het reinigen en desinfecteren van het vliegtuig.

EASA-lijst hoog-risicolanden

- Voor de nationale maatregelen, de gezondheidsverklaring en quarantaine, is aansluiting gezocht op de EASA-lijst met hoog-risicogebieden. Dit draagt bij aan een internationaal geharmoniseerd beleid en diplomatieke uitlegbaarheid van de maatregelen.
- Dit systeem is de afgelopen maanden door EASA verder door ontwikkeld.
- Vermoedelijk gebruiken ook andere landen de EASA-lijst als referentie voor nationale maatregelen.
- EASA heeft heldere criteria ontwikkeld op basis waarvan deze lijst tot stand komt. De lijst wordt wekelijks geüpdatet en alle lidstaten hebben de mogelijkheid om input te geven.
- Het niet meer gebruiken van deze lijst heeft als risico dat geen goed onderbouwde criteria meer zijn voor hoog-risicogebieden.
- Het RIVM is momenteel niet in staat om gedetailleerde gegevens te leveren over transmissies in andere landen.
- Binnen BZ lijkt er geen draagvlak voor het hanteren van de reisadviezen als basis voor de maatregelen. Bij de reisadviezen van BZ spelen naast de medische situatie ook andere omstandigheden een rol, zoals de mate waarin het openbare leven plat ligt.
- Er zijn geen criteria ontwikkeld op basis waarvan de reisadviezen een alternatief kunnen zijn voor de EASA-lijst.
- Op 20 mei 2020 hebben EASA en ECDC gezamenlijk richtlijnen uitgebracht met maatregelen voor een veilige herstart van het vliegverkeer.¹ We moeten bezien wat dit betekent voor de aanpak voor inkomende en uitgaande passagiers in Nederland, zodat de Nederlandse maatregelen aansluiten op de maatregelen van andere Europese landen.

Advies: aangezien de huidige aanpak tot 15 juni 2020 loopt is ons advies om de tijd die resteert te gebruiken om interdepartementaal met BZ, JenV, VWS en IenW af te stemmen over toepassing van de gezondheidsverklaring en quarantaine na 15 juni. Hierbij moet bezien worden hoe de Nederlandse maatregelen passen in de internationale ontwikkelingen. Tevens moeten de gezondheids-, diplomatieke, operationele en economische consequenties van het nieuwe beleid zorgvuldig worden afgewogen.

Andere overwegingen

- De gezondheidsverklaring is nu alleen ingevoerd voor reizigers uit hoog-risicolanden. Te overwegen valt om de gezondheidsverklaring in te voeren voor alle inkomende en uitgaande passagiers. Het ligt hierbij voor de hand om de RIVM gezondheidsverklaring in lijn te brengen met het internationaal geharmoniseerde model van ECDC en EASA.
- Op dit moment wordt geen bron- en contactonderzoek uitgevoerd als blijkt dat een passagier COVID-19 symptomen ontwikkeld na aankomst in Nederland. In het begin van de epidemie werden passenger locator cards ingevuld door reizigers om deze onderzoeken te kunnen uitvoeren. Te overwegen valt, nu de testcapaciteit is toegenomen, om dit beleid weer te hervatten.

¹ <https://www.easa.europa.eu/newsroom-and-events/news/easaecdc-issue-joint-guidelines-assure-health-safety-air-travel-despite>

Rijksoverheid

[Document 32.](#)

Toerisme van en naar Nederland & COVID-19

Presentatie voor BWO toerisme

29/5/2020

Inhoud

- Ontwikkelingen toerisme NL in 3 stromen
- Huidig beleid & EASA-lijst
- Toerisme in de zomer: wat is er al besloten, welke vragen moeten worden beantwoord?
- Beheersen drukte binnen Nederland
- Nederlanders naar het buitenland
- Buitenlanders naar Nederland
- Wederkerigheid?
- Samenvatting: maatregelen toerisme in de zomer

Ontwikkelingen toerisme NL in 3 stromen

Urgentie

- In de routekaart is toerisme nog niet benoemd in fase 3 en 4. Bij uitblijven van maatregelen komen alle vormen van toerisme weer op gang.
- Er bestaat een grote wens tot perspectief: men wil weten of een vakantie geboekt kan worden, belangrijk voor welzijn.
- Er zijn zorgen bij gemeenten (m.n. Amsterdam) over effect toeristenstroom op OV en Openbare Ruimte.
- Een internationaal gecoördineerde aanpak is het effectiefst, maar vergt tijd. Hierbij onderscheid tussen EU-lidstaten, EFTA en VK versus ontraden van reizen naar landen daarbuiten

	Nederland naar buitenland	Buitenland naar Nederland	Binnen Nederland
Cijfers	Circa 85% van de Nederlanders gaat in een normaal jaar op vakantie waarvan 75% naar het buitenland. Grofweg de helft hiervan reist met het vliegtuig.	In 2018 verbleven bijna 19 mln buitenlandse gasten (47 mln nachten) in logies accommodaties in Nederland. In Amsterdam verbleven ruim 9,7 mln verblijfsbezoekers (grotendeel buitenlands) en 4,2 mln internationale dagtoeristen.	Nederlanders gingen in 2018 18,1 mln keer op vakantie in eigen land (102 mln overnachtingen)
Beleid	BZ geeft nu code oranje (alleen noodzakelijke reizen) voor de hele wereld af. Landen als Griekenland en Portugal willen begin juni toerisme weer op gaan starten. Aanbieders als Transavia, Easyjet en Corendon willen hier op inspelen.	In het buitenland wordt reizen naar Nederland nu afgeraden tot en met 15 juni. Er is een inreisverbod voor reizigers van buiten Schengen/EU/VK. Binnen EU en met grensregio's vindt er coördinatie plaats.	Huidig beleid is ontmoedigen van bovenregionaal toerisme om drukpunten te voorkomen in openbare ruimte en OV. De uitdagingen nemen toe met het verloop van de routekaart.

Huidige beleid & EASA-lijst

Inreisverbod non-EU en thuisquarantaine voor vliegverkeer vanuit hoog-risico-gebieden in EU

- Tot 15 juni geldt in Nederland een inreisverbod voor niet-Schengen/EU/VK burgers.
- Aan reizigers vanaf luchthavens in hoog-risico gebieden (dus ook binnen Schengen/EU/VK) geeft Nederland een dringend advies tot 14 dagen thuisquarantaine. Hiervoor hanteert Nederland de EASA lijst. Op deze lijst staan op dit moment vrijwel alle luchthavens in het VK. Daarnaast moeten deze inkomende reizigers een gezondheidsverklaring invullen.
- Conform aanwijzing aan de veiligheidsregio's wordt steekproefsgewijs op luchthavens gecontroleerd of reizigers deze verklaring hebben ingevuld en of ze hebben begrepen dat ze twee weken in thuisquarantaine moeten indien ze uit een hoog-risicogebied komen.

Toerisme in de zomer: wat is er al besloten, welke vragen moeten worden beantwoord?

Al besloten

1. **Binnenlands toerisme is mogelijk.** Daarbij blijven de huidige maatregelen gelden: houdt 1,5 meter afstand, vermijdt drukte, OV alleen voor noodzakelijke reizen, etc.
2. **Toerisme naar buitenland kan alleen als dat geen onnodige risico's op het gebied van volksgezondheid oplevert.** Hiervoor moet gekeken worden of er per land/gebied een inschatting gemaakt kan worden van de risico's. En uiteraard moet het andere land ons ook willen ontvangen.
3. **Oproep: indien mogelijk, plan vakantie dan buiten de schoolvakanties.**

Welke vragen moeten worden beantwoord?

1. **Welke maatregelen moeten er voor beheersen in drukte binnenland worden getroffen?** (Sheet 6)
2. **Nederlanders naar buitenland:** hoe komen we tot een lijst om te bepalen waarheen Nederlanders kunnen reizen zonder onnodig risico op verspreiding van het virus? Wat doen we als een Nederlander terugkeert uit een risico-gebied? (Sheet 7)
3. **Buitenlanders naar Nederland:** hoe bepalen we uit welke landen naar Nederland mag worden gereisd? Is wederkerigheid een optie voor inkomende toeristen? (Sheet 8 + 9)

Beheersen drukte binnen Nederland

Drukke in binnenland is hoe dan ook issue

Of internationaal toerisme wordt toegestaan of niet: de drukte zal bij toeristische plekken toenemen, het zij door binnenlands toerisme, hetzij door buitenlands toerisme. Daarom moeten een aantal maatregelen hoe dan ook worden getroffen, naast de huidige maatregelen en die in de routekaart

Aanvullende maatregelen

Onafhankelijk van het toestaan van inreizen buitenlandse toeristen

1. Geïntensiveerde crowd control op drukke punten (max aantal personen per hotspot) in overleg met veiligheidsregio's en gemeenten.
2. Spreiding van bezoekers met openingstijden, reserveringen en maximaal toegestane aantal bezoekers bij recreatieve gelegenheden.

Onderzoeken in samenhang met inreizen buitenlandse toerisme

1. Afspraken en regulier overleg met buurlanden, samen met betrokkenheid veiligheidsregio's die grenzen aan België en Duitsland.
2. In overleg met gemeenten en veiligheidsregio's: mogelijkheden beperken aantal beschikbare accommodaties om reizen naar toeristische hotspots (bijvoorbeeld centrum Amsterdam) te beperken.

Nederlanders naar het buitenland (en weer terug)

Bepalen lijst van gebieden/landen waarheen veilig gereisd kan worden

- Toerisme naar buitenland kan alleen als dat geen onnodige risico's op het gebied van veiligheid oplevert. Vraag is: hoe kan tot een lijst van gebieden/landen waar het risico op besmetting vergelijkbaar of beter is dan in Nederland worden gekomen?
- Hiervoor zijn verschillende opties. Daarbij heeft aansluiten bij een internationaal vastgestelde lijst de voorkeur.
- Hierbij ligt het voor de hand om in eerste instantie binnen Europa te kijken naar landen waarheen gereisd kan worden, en voorlopig aan te geven dat veilig reizen buiten Europa nog niet kan.

Opties tot vaststellen lijst landen/gebieden waarheen gereisd kan worden (in volgorde van voorkeur)

1. Aansluiting bij een Europees vastgestelde lijst. In Duitsland wordt het voorstel door het kabinet besproken om een lijst door de Europese Commissie te laten vaststellen. Dit kan eventueel voortbouwen op de EASA-lijst (die op dit moment alleen voor vliegverkeer geldt), indien er voldoende verbeteringen en uitbreidingen van de lijst kunnen plaatsvinden.
2. Aansluiting bij een lijst met internationale partners. Het is ook mogelijk dat Duitsland zelf een lijst opstelt van landen waarheen veilig gereisd kan worden.
3. Zelf nationaal een lijst vaststellen. Indien er geen aansluiting gevonden kan worden bij een internationale lijst, moet er nationaal een lijst worden opgesteld. Het RIVM komt met een ambtelijk advies ten aanzien van de gezondheidsparameters die bij het opstellen van de lijst meegewogen moeten worden. Daarnaast moet ook informatie over het beleid in de betreffende landen worden betrokken – bijvoorbeeld, zijn er maatregelen om ervoor te zorgen dat voldoende afstand wordt gehouden?

Uitvoering en communicatie

Zodra een lijst van landen waarheen gereisd kan worden is vastgesteld, kan BZ dit verwerken in het reisadvies. Reizigers die toch naar een land gaan dat niet als veilig is aangemerkt, worden bij terugkomst dringend geadviseerd tot twee weken thuisquarantaine. Nb: mogelijkheden tot handhaving van thuisquarantaine zijn zeer beperkt. Ook ligt er nog een vraag tav CAS-BES eilanden.

Buitenlanders naar Nederland

Lijst waarvandaan toeristen naar Nederland kunnen reizen zelfde als lijst waar Nederlanders naartoe kunnen reizen

- Om te bepalen uit welke gebieden/landen toeristen naar Nederland kunnen komen, kan dezelfde lijst gebruikt worden als waarheen Nederlanders kunnen reizen (zie vorige sheet). Dus: bij voorkeur een internationaal vastgestelde lijst.
- Afwijken ten opzichte van de lijst waarheen Nederlanders veilig kunnen reizen is moeilijk uitlegbaar, aangezien dezelfde afweging gebaseerd op de risico's ten aanzien van de verspreiding van het virus eraan ten grondslag liggen (voor wederkerigheid, zie volgende sheet).

Aanvullende communicatie over Nederlands beleid richting binnenkomende toeristen nodig

- Aangezien er beperkte mogelijkheden zijn tot het handhaven van het dwingend advies tot thuisquarantaine, zal een belangrijk deel van het mitigerende effect van deze maatregel moeten komen van communicatie naar (potentiële) buitenlandse toeristen. Dit moet zowel gebeuren aan de grens, als in andere landen (vóórdat men op het vliegtuig stapt naar Nederland).
- Daarnaast moet er aan de grens en binnen Nederland veel gecommuniceerd worden over Nederlandse maatregelen, aangezien deze niet uniform zijn over verschillende landen. Bijvoorbeeld 'OV is er alleen voor noodzakelijke reizen' zal niet voor alle inkomende reizigers een intuïtieve gedragsregel zijn. Gebrek aan naleving van deze maatregelen kan een sterk negatief effect hebben op het draagvlak voor deze maatregelen onder de Nederlandse bevolking.

Eerst onderzoeken of heropenen kan binnen EU – pleiten voor verlenging inreisverbod

- Gegeven de genoemde uitdagingen op de vorige en deze sheet, ligt het voor de hand om eerst te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor inkomend en uitgaand toerisme in EU (evt. inclusief Schengen en VK).
- Tegelijkertijd verloopt het inreisverbod van buiten Schengen/EU/VK per 15 juni. Daarom ligt het voor de hand om voorlopig in Europa te pleiten voor een verlenging van het inreisverbod.

Wederkerigheid?

Vraag: kan wederkerigheid de basis zijn voor het voorschrijven van maatregelen aan binnenkomende toeristen?

Bijvoorbeeld: is het mogelijk om twee weken thuisquarantaine op te leggen aan alle reizigers uit het VK, aangezien het VK dit ook vraagt van inkomende reizigers?

Antwoord: maatregelen moeten gebaseerd zijn op gezondheidsrisico's, wederkerigheid is geen juridische basis voor wettelijke maatregelen.

Wederkerigheid in communicatie naar inkomende toeristen kan wel, maar levert verwarrende resultaten op in relatie tot lijst met landen waar op basis van COVID-19-risico veilig naartoe gereisd kan worden.

- Inschatting BZ is dat differentiatie in wettelijke maatregelen tussen inkomende toeristen puur op grond van wederkerigheid juridisch niet houdbaar is of in strijd is met EU-recht.
- Differentiatie kan wel in de communicatie die vanuit Nederland aan binnenkomende toeristen wordt afgegeven. Hypothetisch voorbeeld: binnenkomende toeristen uit Engeland worden opgeroepen om thuisquarantaine toe te passen. Om consistentie te behouden, zou dit dan ook gevraagd moeten worden van terugkerende Nederlanders.
- Dit heeft als belangrijk nadeel dat de communicatie over waarheen en waarvandaan gereisd mag worden niet meer in alle gevallen aansluit bij de lijst met landen met een COVID-19-risico dat hoger ligt dan in Nederland. Hypothetisch voorbeeld: het risico op besmetting met het virus in het VK is laag. Desondanks wordt van alle reizigers uit het VK gevraagd om twee weken in thuisquarantaine te gaan, omdat dit daar ook een maatregel is.
- BZ: "Reisadviezen worden opgesteld op basis van objectieve inschattingen over onder andere veiligheid en gezondheid in die landen. Reisadviezen zijn géén politiek instrument en niet bedoeld voor bilaterale afspraken of economische politiek. Willen wegblijven van 'tit for tat' tussen landen."